

KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

Talousarvion toteutumisvertailu suoritetaan valtuustoon nähden sitovalla määrärahasolla. Yksiköitä, joiden toimintakate on sitova, tarkastellaan erikseen. Taulukoiden poikkeamasarakeissa tuloylitykset ja menoalitukset näkyvät positiivisina ja tuloalitukset ja menoylitykset negatiivisina.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1000 EUR	Talousarvio 2022	Muutokset/ Korotukset	Muutettu TA 2022	Toteuma 31.12.2022	Poikkeama 2022
HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN TOIMIALA					
Toimintatulot	76 392	38 620	115 012	119 161	4 149
Valmistus omaan käyttöön	22		22	1	-21
Toimintamenot	-923 434	-54 349	-977 783	-977 194	588
Toimintakate	-847 019	-15 729	-862 748	-858 032	4 716

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN TOIMIALA

Toiminnan toteutuminen

Hyvinvoinnin ja terveyden toimialalla on tiiviisti osallistuttu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutyöhön. Pandemia ja sen aiheuttama palvelujen tarpeen viivästyminen näkyi edelleen monessa hyvinvoinnin ja terveyden palvelussa.

Koronakuluista ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelusta johtuen tilikauden tuotot ja kulut eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia edellisen vuoden tietojen kanssa.

Vanhusten palveluissa kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä kasvoi 94,2 prosenttiin (marraskuu, + 0,2 prosenttia edellisen vuoden joulukuuhun verrattuna).

Pitkäaikaishoidon talousarvion mukainen keskimääräinen paikkamäärä (1 400 paikkaa) ei toteutunut maaliskuuta lukuun ottamatta ja paikkoja ei ollut käytössä riittävästi tarpeeseen nähden. Sairaalan hoitajaksojen määrä väheni 499:lla edellisestä vuodesta ja oli 4 284 vuonna 2022. Tämä selittyy sairaalan paikkasuluilla. Lisäksi kotihoidon ja kotikuntoutuksen vastaanottokyky heikkeni sekä hoivakotipaikkoja oli heikosti saatavilla. Nämä kaikki johtuivat henkilöstön heikosta saatavuudesta. Kotihoidon tuntien ja käyntien määrä väheni edellisestä vuodesta.

Suurella osalla vanhusten palveluita oli haasteita saatavuudessa henkilöstöpuutteista johtuen. Sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi pystyttiin kuitenkin toteuttamaan pääsääntöisesti lakisääteisessä ajassa. Kotihoidon käyntejä jouduttiin ajoittain lyhentämään, siirtämään tai perumaan. Pitkäaikaishoidon tarpeeseen ei loppuvuodesta pystytty vastaamaan kaikilta osin ja yhteensä noin 25 henkilöä vuoden aikana joutui odottamaan hoivapaikkaa yli 90 vuorokautta. Myös sairaalan vastaanottokyky erikoissairaanhoidosta oli suuren osan vuotta heikentynyt, mikä näkyi siirtoviivemaksujen merkittävänä kasvuna.

Terveyspalveluissa koronapandemia ja sen vaikutukset näkyivät toiminnassa vahvasti myös vuonna 2022. Monissa palveluissa jouduttiin jatkamaan palveluiden supistamista ja toiminnallisia muutoksia. Alkuvuodesta terveyspalvelujen henkilöstöä myös siirtyi tilapäisesti työskentelemään vuodeosastoille ja koronarokustustoimintaan. Koronatilanteen rauhoittuttua pandemian aikana kertynyttä hoito- ja palveluvelkaa pyrittiin purkamaan mahdollisimman tehokkaasti. Samaan aikaan henkilöstön sairauspoissaolot ja henkilöstön saatavuus asettivat merkittäviä haasteita toiminnalle.

Haastavasta tilanteesta huolimatta terveystalouden toimintaa kehitettiin tuloksellisesti vuonna 2022. Neljällä terveysasemalla siirryttiin tiimiterveystalouden malliin, ja hoitoonpääsy sekä hoidon jatkuvuus paranivat näillä terveysasemilla nopeasti. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa raskaammista palveluista päästiin yhä useammin kevyempiin ja paremmin asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaaviin palveluihin. Suun terveydenhuollossa asiakasmäärässä saavutettiin edellisvuoden taso. Myös avokuntoutuksessa fysioterapian asiakasmäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Etäpalveluita kehitettiin ja laajennettiin kaikilla palvelualueilla.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa osa toiminnoista on alkanut palautua pandemiaa edeltävälle tasolle. Henkilöstön suuri vaihtuvuus ja heikko saatavuus sekä runsaat sairaspotilaat näkyivät kaikissa palveluissa ja heikensi mm. neuvolapalveluiden kattavuutta sekä lasten pääsyä kuntoutuspalvelujen piiriin. Oma toimintaa täydennettiin merkittävästi henkilöstövuokrauksella ja ostopalveluilla, mikä näkyi talousarvion ylityksenä. Asiakkaiden tarpeet ovat aikaisempaa monimuotoisempia ja aikaa vieviä. Myös vieraskielisten asiakkaiden määrän kasvu näkyy erityisesti lasten ja perheiden palveluissa. Asiakkaiden tilanteet vaativat usein monialaista yhteistyötä.

Espoon ensimmäinen perhekeskus otettiin käyttöön Espoon keskuksessa toukokuussa. Toista perhekeskusta suunnitellaan avattavaksi Niittykumpuun syksyllä 2023.

Terveydenhoidon osalta henkilöstön siirto koronan takia kriittisiin tehtäviin vaikutti palveluntuotantoon erittäin voimakkaasti ja siitä johtuvaa hoitovelkaa on paljon. Neuvolassa leikki-ikäisten aikojen saatavuudessa on ollut haasteita. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon tarkastuksia on tehty normaalia vähemmän ja ennaltaehkäisevää toimintaa on jouduttu molemmissa toiminnoissa vähentämään.

Lapsiperheiden hyvinvointipalvelujen asiakassuoritteiden määrä on kokonaisuudessaan pysynyt samassa tasossa vuoden 2021 kanssa. Perheneuvolan ja perhesosiaalityön palveluissa aiempien vuosien kasvu näyttää taittuneen. Lasten kuntoutuspalveluissa puolestaan on näkynyt kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Palvelua on pystytty tuottamaan pääsääntäisesti asetetuissa tavoiteajoissa.

Lasten psykiatrisen yksikön odotusaika ensikäynnille on onnistuttu laskemaan, mutta yksikön henkilöstöpulasta johtuen uusia asiakkaita ei ole voitu ottaa vastaan normaaliin tapaan, vaan priorisoidusti.

Lastensuojelussa tehtiin edelliseen vuoteen verrattuna hieman enemmän (+3,6 prosenttia) kiireellisiä sijoituksia. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on pysynyt edellisvuoden tasolla. Hoitovuorokausien määrä kokonaisuudessaan kasvoi vain 0,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Strategisten tavoitteiden mukaisesti perhehoidon ja oman laitoshoidon osuus hoitovuorokausista nousi ja ostettavan laitoshoidon osuus laski hienoisesti.

Aikuisten sosiaalipalveluissa toimeentulotukea myönnettiin vähemmän kuin edellisinä vuosina. Valtion taholta tehtyjen ns. suojaavien toimenpiteiden vaikutus näkyi viimesijaisen toimeentuloturvan kysynnän vähentymisenä ensisijaisen perusturvan vastatessa paremmin tarpeisiin. Sosiaalityön palveluiden tarve näkyi sen sijaan muilta osin ihmisten vaikeutuvina elämäntilanteina ja siinä, että palvelutarpeen arviointeja ei pystytty toteuttamaan säädettyissä aikarajoissa kuin noin 50 prosenttisesti. Tähän vaikutti myös sosiaalityöntekijöiden hankala rekrytointitilanne. Tilapäisasumisen määrä väheni ja asiakkaita saatiin asumisen palveluiden piiriin strategian mukaisesti. Asunnottomien espoolaisten määrä väheni vuoden 2022 aikana noin 100 ihmisellä.

Vammaispalvelujen päivä- ja työtoiminta palautui koronaepidemiaa edeltävälle tasolle. Kuljetuspalvelujen käyttö palautui vuoden 2020 tasolle, mutta oli edelleen huomattavasti vuoden 2019 tasoa matalampaa. Vammaisten asumispalvelujen järjestämisessä oli viiveitä johtuen paikkojen

huonosta saatavuudesta koko Uudellamaalla. Omassa toiminnassa kasvatettiin tuetun asumisen palvelua merkittävästi.

Esikunnan digikehitysyksikkö edisti koko toimialan digitalisaatiota tarjoamalla tukea ja asiantuntijuutta kehittämissideiden valmisteluun, projektien läpivientiin ja kehittämiskokonaisuuden hallintaan sekä kansalliseen yhteistyöhön. Vuoden aikana valmistui lukuisten hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvien projektien lisäksi yksikön tukemana yhteensä 14 Espoon omaa projektia.

Espoossa hallinnoitiin Länsi-Uudenmaan kuntien yhteisiä valtionavustushankkeita; Tulevaisuuden sote-keskus ja Suomen kestävä kasvun ohjelman RRP-hanke. Hankkeiden hallinnointi siirtyi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Espoon on ollut osatoteuttajana Lohjan kaupungin hallinnoimassa Tulevaisuuden kotona asuminen ikääntyneille -hankkeessa. Hankkeissa on edistetty soten sisältöuudistusta muun muassa parantamalla palvelujen yhdenvertaisuutta sekä hoitoon/palveluun pääsyä. Hankkeiden toteutus oli vuoden 2022 aikana integroitu osaksi hyvinvointialueen valmistelun muutosorganisaatiota.

Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman (TakE) toteutuminen

Vanhusten palveluissa oli yhteensä 20 ohjelman mukaista toimenpidettä, joista neljä toteutui suunnitellusti, neljässä oli poikkeamia ja 12 ei toteutunut. Tulosityksikön kokonaispoikkeama on noin 2,1 milj. euroa. Tulosityksikön säästötavoitteesta toteutui 31 prosenttia eli noin 0,96 milj. euroa. Edelleen jatkuneesta koronatilanteesta, erittäin huonosta työvoiman saatavuudesta ja henkilöstön suuresta vaihtuvuudesta johtuen TakE-tavoitteita ei kokonaisuutena onnistuttu saavuttamaan. Suurimmat TakE-poikkeamat olivat kotihoidon tuotantorakenteen muutos ja asiakasajan lisääminen. Kotihoidon tuotantorakenteen muutoksessa oli tavoitteena siirtää yksi maantieteellinen alue ostopalvelujen vastuulle. Ulkoistusprojekti pitkittyi, korona ja järjestelmät aiheuttivat haasteita ja lopulta palvelutuottaja irtisanoi sopimuksen.

Asiakasajan lisäämisen tavoitteena oli lisätä kotihoidon välitöntä asiakasaikaa, mutta toimintamallien kuvaamisen ja henkilöstön saatavuuden haasteet hidastivat etenemistä. Kotihoidon käyntien reittisuunnittelua kehitettiin yhdellä kotihoidon alueella ja tavoitteena on laajentaa uudistettua reittisuunnittelua heti ensi vuoden alusta. Välittömän työajan seuranta ei Sarastian käyttöönoton jälkeen ole voitu toteuttaa.

Terveyspalveluissa oli yhteensä 19 ohjelman mukaista toimenpidettä, joista 11 toteutui suunnitellusti, neljässä oli poikkeamia ja neljässä toteuttaminen aiheutti ongelmia. Tulosityksikön 3,3 milj. euron säästötavoitteesta toteutui 1,3 milj. euroa, eli 38 prosenttia. Suurimmat haasteet olivat avosairaanhoidon ja erikoissairaanhoidon toimenpiteissä. Koronapandemian aiheuttamat toiminnalliset muutokset hidastivat toimenpiteiden edistämistä suunnitellusti. Koronatyo vei merkittävästi myös hallinnon resurssia kehittämistyöltä.

Moniammatillisen tiimimallin käyttöönotto avosairaanhoidossa eteni suunnitellusti. Palvelujen saatavuus parani mallin käyttöönoton myötä.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa oli yhteensä 28 ohjelman mukaista toimenpidettä, joista 17 toteutui suunnitellusti. Myös muut toimenpiteet etenivät suurimmassa osassa tavoitteita ja kokonaisuutena säästötavoite täyttyi. Suurimmat haasteet olivat vammaisten oman asumistuotannon kasvattamisessa, joka ei ole edistynyt rakennuslupasyistä. Terveystoimintajien ja lääkäreiden työnjaon kehittäminen on jäänyt korona-ajan tuomien haasteiden jalkoihin. Vaikka syksyn myötä tilanne on helpottanut, haasteita aiheuttaa edelleen henkilöstöresurssitilanne. Palvelua on priorisoidusti kohdistettu asiakkaisiin, joista on suurin huoli. Rekrytointihaasteet selittävät osaltaan sijais- ja ylityötarpeita.

Lastensuojelun sijaishuollon järjestämistapamuutos on edennyt, joskin pienin askelin. Perhehoidon ja oman laitoshoidon osuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimialan esikunnalla oli yhteensä 11 ohjelman mukaista toimenpidettä, joista kolme ei toteutunut. Kokonaisuutena vuoden 2022 säästötavoite toteutui.

2 HYVINVOINTI JA TERVEYS (ei sitovia eriä)

1000 EUR	Talousarvio 2022	Muutokset/ Korotukset	Muutettu TA 2022	Toteuma 31.12.2022	Poikkeama 2022
Toimintatulot	76 392	38 620	115 012	119 161	4 149
Valmistus omaan käyttöön	22	0	22	1	-21
Toimintamenot	-923 434	-54 349	-977 783	-977 194	588
Toimintakate	-847 019	-15 729	-862 748	-858 032	4 716

Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan tulot toteutuivat 4,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana ja 42,7 milj. euroa alkavaa talousarviota suurempana. Edellisvuoden tilinpäätökseen nähden tulot laskivat 30,3 milj. euroa. Tulojen muutos johtuu pääosin valtion maksamista koronakorvauksista.

Toimialan toimintamenot alittivat muutetun talousarvion 1,0 milj. eurolla. Erikoissairaanhoidon ylitys oli 2,6 milj. euroa (ESH:n alkuperäinen talousarvio ylittyi 11,7 milj. euroa). Toimialan alkava talousarvio ylittyi 53,8 milj. euroa, ilman erikoissairaanhoidon ylitystä oli 42,1 milj. euroa. Edellisvuoden tilinpäätökseen nähden toimintamenot kasvoivat 29,7 milj. euroa (+3,1 prosenttia). Koronasta aiheutui toimialalle 24,4 milj. euroa lisäkustannusta.

Henkilöstömenot yhdessä palveluostoihin sisältyvien työvoimavuokrausmenojen kanssa, yhteensä 236 milj. euroa, ylittivät alkuperäisen talousarvion 16,4 milj. eurolla.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -menolajin menot ylittivät alkuperäisen talousarvion 3,5 milj. eurolla, josta 1,3 milj. euroa johtui koronaan liittyvistä tarvikehankinnoista.

Avustukset -menolajin menoihin, sisältäen mm. toimeentulotuen ja omaishoidon tuen, käytettiin 22,4 milj. euroa, ja se alitti alkuperäisen talousarvion 1,7 milj. eurolla.

Vanhusten palveluissa menot kasvoivat 10,8 milj. eurolla (5,4 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna, josta 1,6 milj. euroa oli koronaan liittyvää kulua ja loput asiakaspalvelujen ostoista ja työvoimavuokrauksesta aiheutuvaa kasvua. Terveyspalvelujen menot laskivat ilman erikoissairaanhoidon 30,5 milj. euroa (16,7 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna. Lasku selittyi koronakustannusten vähenemisestä. Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimintamenot kasvoivat 10,8 milj. euroa (4,6 prosenttia) edellisvuoteen verrattuna. Kasvu kohdistui erityisesti ostopalveluihin.

Toimialan toimintakate toteutui 11 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompana. Korona ja erikoissairaanhoidon menot eliminoituna, toimialan menot kasvoivat edellisestä vuodesta 37,5 milj. euroa ja kate heikkeni 26,7 milj. euroa. Länsi-Uudenmaan sote-hankkeet ja hyvinvointialueen valmistelu vaikuttivat osaltaan toimialan tulokseen.

Investointien toteutuminen

Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan 95 pääluokan koneet- ja kalustomenot vuonna 2022 olivat 1,4 milj. euroa. Suurimpana kohteena oli Espoon keskuksen perhekeskuksen varustelu 1,3 milj. eurolla.

24 VANHUSTEN PALVELUT (tulot ja menot sitovia)

1000 EUR	Talousarvio 2022	Muutokset/ Korotukset	Muutettu TA 2022	Toteuma 31.12.2022	Poikkeama 2022
Toimintatulot	34 839	1 750	36 589	39 726	3 137
Toimintamenot	-209 626	-998	-210 623	-210 740	-116
Toimintakate	-174 787	752	-174 034	-171 014	3 021

Vanhusten palvelujen tulot ylittivät alkuperäisen talousarvion noin 4,9 milj. eurolla. Muutetun talousarvion 3,1 milj. euron kokonaispoikkeamasta 1,1 milj. euroa liittyi ostopalvelujen asiakasmaksujen ja 1,7 milj. euroa muilta kunnilta saatujen myyntituottojen lisäykseen. Valtion myöntämiin koronakorvauksiin liittyi 2,0 milj. euroa, jotka ylittyivät muutettuun talousarvioon nähden 0,3 milj. euroa.

Vanhusten palvelujen toimintamenot ylittivät alkuperäisen talousarvion 1,1 milj. euroa, mutta verrattuna muutettuun talousarvioon, jossa oli huomioitu osa pandemian aiheuttamia kustannuksia, toimintamenoista säästyi 0,2 milj. euroa. Kasvua edellisen vuoden tilinpäätökseen oli 10,8 milj. euroa (5,4 prosenttia). Pandemiakustannusten osuus oli yhteensä 1,6 milj. euroa. Merkittävimmät pandemiakustannukset kohdistuivat Espoon sairaalaan.

Talousarviomuutokset

Perusturvajohtaja siirsi päätöksellään 4.11.2021 vakanssin henkilöstökuluineen 54 350 euroa vanhusten palveluista esikuntaan. Kaupunginjohtaja siirsi tulosyksikköön 26.9.2022 kesätyöntekijöiden palkkausmäärärahaa 45 699 euroa ja 16.8.2022 rekrytoivaan oppisopimuskoulutukseen 8 387 euroa sekä maahanmuuttajien rekrytointimalliin 47 857 euroa.

Valtuusto lisäsi 12.9.2022 määrärahaa vanhustenpalveluiden henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi Vanhusten palveluiden yhteisiin kustannuksiin 50 000 euroa, Seniorineuvontaan ja palveluohjaukseen 6 000 euroa, Pitkäaikaishoitoon 98 000 euroa, Kotihoitoon 160 000 euroa ja Espoon sairaalaan 136 000 euroa. Valtuusto lisäsi 12.12.2022 määrärahaa Espoon sairaalalle tarvikkeiden oston 500 000 euroa sekä lisäsi tuloarviota Espoon sairaalaan 1 750 000 euroa.

Palvelutuotteet

Palvelutuotteet 2020-2022 (€)					
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	2021-2022 muutos-%
24 VANHUSTEN PALVELUT					
Henkilöstömäärä	1490	1 424	1 619	1 443	1,3 %
Htv	1146	1 109	1 192	1 079	-2,7 %
Palveluasuminen					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset				1 780 984	
- suorite: hoitopäivä				20 020	
- yksikkökustannus e/hp				88,96	
Tehostettu palveluasuminen					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	64 128 000	66 910 260	69 890 235	68 142 345	1,8 %
- suorite: hoitopäivä	482 793	502 605	510 635	482 567	-4,0 %
- yksikkökustannus e/hp	132,83	133,13	136,87	141,21	6,1 %
Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	2 632 000	3 501 130	5 383 000	3 783 251	8,1 %
- suorite: hoitopäivä	15 235	15 412	29 235	17 445	13,2 %
- yksikkökustannus e/hp	172,76	227,17	184,13	216,87	-4,5 %
Lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen ostopalvelujen hoitopäivien määriä ei saatu joulukuun osalta.					
Auroranmäen lyhytaikainen arviointi- ja kuntoutusyksikkö (aiemmin laitohoito)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	5 163 000	5 512 000	5 139 000	5 600 480	1,6 %
- suorite: hoitopäivä	18 857	18 967	18 980	17 920	-5,5 %
- yksikkökustannus e/hp	273,80	290,61	270,76	312,53	7,5 %
Kotihoito					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	38 605 000	41 103 368	43 394 000	44 286 908	7,7 %
- suorite: käynti	1 152 846	1 194 151	1 387 740	1 105 515	-7,4 %
- yksikkökustannus e/käynti	33,49	34,42	31,27	40,06	16,4 %
Alueellisen kotihoidon osto- ja palvelusetelikäyntien suoritelmääriä ei saatu joulukuun osalta, joten kyseinen palvelutuote ei ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin verrattuna.					

Palvelutuotteet 2020-2022 (€)					
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	2021-2022 muutos-%
Kotihoidon tukipalvelut					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	2 035 000	2 275 353	2 281 000	1 745 658	-23,3 %
- suorite: käynti	20 685	18 007	21 895	13 179	-26,8 %
- yksikkökustannus e/käynti	98,38	126,36	104,18	132,46	4,8 %
Päivätoiminta					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	1 440 000	1 587 789	2 598 000	1 803 665	13,6 %
- suorite: käynti	8 168	7 067	20 795	12 405	75,5 %
- yksikkökustannus e/käynti	176,30	224,68	124,93	145,40	-35,3 %
Omaishoidon tuki					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	6 127 000	6 523 000	6 890 000	6 236 858	-4,4 %
- suorite: tukikuukausi	7 610	7 365	8 370	7 658	4,0 %
- yksikkökustannus e/tukikk	805,12	885,68	823,18	814,42	-8,0 %
Kuntoutusosastohoito					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	34 225 000	32 040 000	32 020 510	33 312 138	4,0 %
- suorite: hoitopäivä	72 009	73 221	76 650	68 527	-6,4 %
- yksikkökustannus e/hoitopäivä	475,29	437,58	417,75	486,12	11,1 %
Perustason akuuttiosastohoito					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	3 757 000	3 957 000	4 259 000	4 235 102	7,0 %
- suorite: hoitopäivä	6 599	7 886	8 541	7 749	-1,7 %
- yksikkökustannus e/hoitopäivä	569,33	501,78	498,65	546,54	8,9 %
Saattohoito-osastohoito					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	2 773 000	3 003 000	2 800 000	2 948 143	-1,8 %
- suorite: hoitopäivä	4 851	4 949	5 201	5 018	1,4 %
- yksikkökustannus e/hoitopäivä	571,63	606,79	538,33	587,51	-3,2 %
Avosairaanhoido					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	3 055 000	3 132 339	3 609 298	3 690 156	17,8 %
- suorite: kontakti	11 324	15 344	16 014	15 748	2,6 %
- yksikkökustannus e/kontakti	269,78	204,14	225,38	234,33	14,8 %
Kotisairaala					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	2 401 000	2 896 547	2 626 982	3 241 694	11,9 %
- suorite: kontakti	18 957	22 460	25 500	21 723	-3,3 %
- yksikkökustannus e/kontakti	126,66	128,96	103,02	149,23	15,7 %
Espoon sairaala					
Sairaalan kustannukset yhteensä	58 620 000	58 395 000	57 584 000	61 608 626	5,5 %
Muut palvelut					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	14 377 000	14 132 101	16 466 765	17 531 809	24,1 %

Tuottavuustavoite, yksikkökustannus enintään talousarvion mukainen, toteutui omaishoidon tuessa. Omaishoidon tuen asiakasmäärä kasvoi viime vuodesta 5,36 prosenttia, vaikkakin tukikuukausissa ei saavutettu talousarviossa ennustettua määrää. Muutamissa palvelutuotteissa suoritteet vähenivät koronasta johtuen samalla kun kustannukset pysyivät ennallaan tai kasvoivat. Vuonna 2022 vanhusten päivätoimintaa ja palvelukeskuksia päästiin avaamaan vasta maaliskuussa, joten suoritteissa ei saavutettu talousarvion ennustettua määrää, yksikkökustannus kuitenkin laski vuoden 2021 tilinpäätöksestä. Alueellisen kotihoidon osto- ja palvelusetelikäyntien sekä lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen ostopalvelujen hoitopäivien määriä ei saatu joulukuun osalta, joten kyseiset palvelutuotteet eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin tai käyttösuunnitelmaan verrattuna. Alueellisen kotihoidon käyntien määrä laski kolmannen kvartaalin mukaan aikaisempiin vuosiin verrattuna, koska osa ei-kriittisistä käynneistä jäi tekemättä työvoimapulan takia. Myös pitkäaikaishoidossa hoitovuorokausien kasvu jäi talousarvion alapuolelle, koska paikkoja ei ollut saatavilla tarvittua määrää.

25 TERVEYSPALVELUT (tulot ja menot sitovia)

1000 EUR	Talousarvio 2022	Muutokset/ Korotukset	Muutettu TA 2022	Toteuma 31.12.2022	Poikkeama 2022
Toimintatulot	13 406	27 300	40 706	39 378	-1 328
Toimintamenot	-456 038	-38 338	-494 376	-489 648	4 728
Toimintakate	-442 632	-11 038	-453 670	-450 270	3 401

Terveyspalvelujen toimintatulot vuonna 2022 olivat 39,4 milj. euroa ja ylittivät alkuperäisen talousarvion 26,0 milj. eurolla johtuen valtion koronakorvauksista. Tulot laskivat 39,7 milj. euroa edellisestä vuodesta pääasiassa pienemmistä koronakorvauksista johtuen.

Terveyspalvelujen toimintamenot kasvoivat 1,2 milj. euroa edellisvuoden tilinpäätöksestä päätyen 489,6 milj. euroon. Alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 33,6 milj. euroa (7,4 prosenttia). Koronasta aiheutui ylimääräisiä kustannuksia terveyspalveluissa yhteensä 22,5 milj. euroa ja ne kohdistuivat suurelta osin avosairaanhoidon. Terveyspalvelujen oman toiminnan osalta menot vähenivät 30,5 milj. euroa edellisestä vuodesta ja ylittivät 21,9 milj. eurolla alkuperäisen talousarvion. Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat 31,7 milj. euroa edellisestä vuodesta ja ylittivät 11,7 milj. euroa alkuperäisen talousarvion.

Edellisvuoden tilinpäätökseen verrattuna terveyspalvelujen toimintakate heikkeni 10 prosenttia ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 1,7 prosenttia.

Talousarviomuutokset

Valtuusto lisäsi 12.12.2022 tulosityksikön määrärahaa 38 600 000 euroa. Määrärahat kohdistettiin pääosin koronasta johtuviin kuluihin muun muassa näytteenottoon ja tartuntataudin jäljittämiseen sekä erikoissairaanhoidon. Valtuusto lisäsi 12.12.2022 tuloarviota yhteensä 27 300 000 euroa valtion koronakorvauksista johtuen.

Kaupunginjohtaja siirsi tulosityksikköön 16.8.2022 rekrytoivaan oppisopimuskoulutukseen 37 858 euroa, maahanmuuttajien rekrytointimalliin 8 597 euroa ja uudelleen sijoittumisen tukeen 11 243 euroa sekä 26.9.2022 kesätyöntekijöiden palkkaamiseen 10 286 euroa.

Vs. perusturvajohtaja siirsi 29.8.2022 terveyspalveluista perhe- ja sosiaalipalveluihin viisi vakanssia henkilöstömäärärahoineen 330 372 euroa.

Palvelutuotteet

Palvelutuotteet 2020-2022 (€)					
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	2021-2022 muutos-%
25 TERVEYSPALVELUT					
Henkilöstömäärä	1057	1 042	1 062	1 015	-2,6 %
Htv	741	721	743	762	5,7 %
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, avohoito (oma ja osto)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	4 223 932	4 698 467	5 511 000	5 007 009	6,6 %
- suorite: käynti	44 351	42 419	53 500	42 041	-0,9 %
- yksikkökustannus e/käynti	95,24	110,76	103,01	119,10	7,5 %
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, korvaushoito (osto)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	1 823 010	2 431 165	2 150 000	2 180 915	-10,3 %
- suorite: asiakas	279	304	290	324	6,6 %
- yksikkökustannus e/asiakas	6 534,09	7 997,25	7 413,79	6 731,22	-15,8 %

Palvelutuotteet 2020-2022 (€)					
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	2021-2022 muutos-%
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, palveluasuminen (osto)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	4 137 563	4 411 123	4 322 000	4 680 585	6,1 %
- suorite: vuorokausi	57 359	59 751	56 500	65 252	9,2 %
- yksikkökustannus e/vuorokausi	72,13	73,83	76,50	71,73	-2,8 %
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, tehostettu palveluasuminen (osto)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	5 834 084	5 328 160	5 200 000	5 658 186	6,2 %
- suorite: vuorokausi	48 298	43 874	41 500	42 061	-4,1 %
- yksikkökustannus e/vuorokausi	120,79	121,44	125,30	134,52	10,8 %
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, päihdelaitoshoito (oma)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	2 218 093	2 245 823	2 079 000	2 644 953	17,8 %
- suorite: vuorokausi	4 682	4 666	4 800	5 379	15,3 %
- yksikkökustannus e/vuorokausi	473,75	481,32	433,13	491,72	2,2 %
Avosairaanhoito, vastaanottopalvelut (oma, osto ja palveluseteli)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	40 378 060	37 558 708	43 189 064	41 843 259	11,4 %
- suorite: vastaanotto (käynti, puhelu, video, chat)	551 094	489 270	736 543	684 009	39,8 %
- yksikkökustannus e/käynti	73,27	76,76	58,64	61,17	-20,3 %
Suun terveydenhuolto, perustaso					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	23 041 383	26 556 587	28 236 453	27 434 064	3,3 %
- suorite: asiakas	79 367	87 265	105 000	87 635	0,4 %
- suorite: käynti	172 988	214 003	250 000	205 029	-4,2 %
- yksikkökustannus e/asiakas	290,31	304,32	268,92	313,05	2,9 %
- yksikkökustannus e/käynti	133,20	124,09	112,95	133,81	7,8 %
Avokuntoutus, fysioterapiapalvelut					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	2 138 334	2 478 941	2 739 435	2 717 789	9,6 %
- suorite: käynti	22 695	25 460	29 500	28 905	13,5 %
- yksikkökustannus e/käynti	94,22	97,37	92,86	94,02	-3,4 %
Avokuntoutus, apuvälinepalvelut (osto)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	3 525 792	2 954 068	3 271 554	3 140 811	6,3 %
- suorite: luovutetut apuvälineet	24 321	25 584	26 200	26 823	4,8 %
- yksikkökustannus e/apuväline	144,97	115,47	124,87	117,09	1,4 %
Muut palvelutuotteet					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	352 589 872	405 105 793	364 539 547	399 998 470	-1,3 %

Muut mittarit 2020-2022					
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	2021-2022 muutos-%
Avosairaanhoidon vastaanottokäynnit	551 094	489 270	728 000	684 009	39,8 %
Hoitajakäynnit	398 203	340 801	511 000	522 602	53,3 %
Lääkärikäynnit	152 891	148 469	217 000	161 407	8,7 %

Terveyspalvelujen henkilöstömäärä vähentyi 27 henkilöllä vuodesta 2021. Tuottavuustavoite, yksikkökustannus enintään talousarvion mukainen, saavutettiin neljän palvelutuotteen osalta. Koronasta johtuvien toiminnan muutosten vuoksi osa suoritteista oli alhaisemmalla tasolla normaalitilanteeseen nähden. Terveyspalveluille aiheutui koronasta huomattavan paljon ylimääräisiä kustannuksia, jonka vuoksi yksikkökustannukset olivat monissa palveluissa talousarviota korkeammat. Koronapandemia, yleinen kustannusnousu ja henkilöstön saatavuusongelmat vaikuttivat yksikkökustannusten kehitykseen.

27 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT (tulot ja menot sitovia)

1000 EUR	Talousarvio 2022	Muutokset/ Korotukset	Muutettu TA 2022	Toteuma 31.12.2022	Poikkeama 2022
Toimintatulot	21 000	-650	20 350	21 089	739
Toimintamenot	-238 292	-7 439	-245 731	-247 646	-1 916
Toimintakate	-217 292	-8 089	-225 381	-226 558	-1 177

Tulosityksikön toimintatulot kasvoivat 1,4 milj. euroa, eli 7,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Tulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,1 milj. euroa. Toimintamenot kasvoivat 4,6 prosenttia edellisvuoden tilinpäätöksestä päätyen 247,6 milj. euroon. Toimintamenojen alkuperäinen talousarvio ylittyi 9,4 milj. euroa, eli 3,9 prosenttia. Tuloksessa näkyy koronatilanteen helpottuminen.

Tulosityksikön suurin menokasvu oli vammaisten palveluiden ympärivuorokautisten asumispalveluiden ostopalveluissa. Kasvua oli 3,8 milj. euroa edellisestä vuodesta (+10,1 prosenttia). Järjestämistapamuutos kohti tuetun asumispalvelun suurempaa osuutta on edennyt, mutta ei yhtä nopeasti kuin on tavoiteltu. Oman palvelutuotannon vahvistaminen ei ole edennyt suunnitellusti johtuen sopivan kiinteistön puutteesta, muun muassa yksi hankkeista on kaatunut rakennuslupasyistä. Vammaisten kuljetuspalvelutuessa matkojen määrä on lähtenyt kasvuun koronarajoitusten jälkeen. Kuljetuspalvelutuen kustannukset kasvoivat vuoden takaisesta 2,2 milj. eurolla (+25,5 prosenttia). Lasten sijaishuollon vuosia jatkunut kustannuskasvu on saatu hillitetyä onnistuneella panostuksella järjestämistapamuutokseen, jossa painopistettä on siirretty kohti perhehoitoa laitoshoidon ostopalveluiden sijaan. Myös aikuisten asumispalveluissa on onnistuttu vähentämään tilapäismajoituksen tarvetta tarjoamalla kohdennettuja tuetun asumisen palveluja.

Edellisvuoden tilinpäätökseen ja alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakate heikkeni 4,3 prosenttia.

Talousarviomuutokset

Valtuusto lisäsi 12.12.2022 tulosityksikön määrärahaa palvelujen ostoon lasten sijaishuollon laitoshoidossa 2 500 000 euroa ja vammaisten asumisessa 4 500 000 euroa. Valtuusto vähensi tuloarviota 650 000 euroa.

Kaupunginjohtaja siirsi tulosityksikköön maahanmuuttajien rekrytointimallin käytön edistämiseen 65 932 euroa 16.8.2022 ja 27 904 euroa 22.11.2022 sekä 26.9.2022 kesätyöntekijöiden palkkaamiseen 14 434 euroa.

Vs. perusturvajohtaja siirsi päätöksellään 3§ / 29.8.2022 terveyspalveluista perhe- ja sosiaalipalvelujen terveydenhoidon lääkäripalveluihin viisi vakanssia henkilöstömäärärahoineen 330 372 euroa.

Palvelutuotteet

Palvelutuotteet 2020-2022 (€)					2021-2022
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	muutos-%
27 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT					
Henkilöstömäärä	1 325	1 333	1 359	1 433	7,5 %
Htv	992	999	1 044	1 052	5,3 %
Terveydenhoito (ilman YTHS)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	15 285 697	16 437 985	17 201 229	17 848 564	8,6 %
- suorite: kontakti	238 580	230 244	268 500	232 233	0,9 %
- yksikkökustannus e/kontakti	64,07	71,39	64,06	76,86	7,7 %
Lapsiperheiden hyvinvointipalvelut (ilman POP)					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	11 998 735	12 382 499	13 425 656	12 802 979	3,4 %
- suorite: välittömän asiakastyön tuotos	67 153	88 662	91 200	89 279	0,7 %
- yksikkökustannus e/kontakti	178,68	139,66	147,21	143,40	2,7 %

Palvelutuotteet 2020-2022 (€)					
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	2021-2022 muutos-%
Lasten sijaishuolto					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	46 215 165	46 001 156	44 633 718	48 447 903	5,3 %
- suorite: hoitovuorokausi	194 096	189 030	195 105	189 555	0,3 %
- yksikkökustannus e/hoitovuorokausi	238,10	243,35	228,77	255,59	5,0 %
Lastensuojelun avohuollon tukitoimet					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	3 710 032	4 289 788	4 245 198	4 243 555	-1,1 %
- suorite: välittömän asiakastyön tuotos	16 723	18 297	18 000	17 041	-6,9 %
- yksikkökustannus e/suorite	221,85	234,46	235,84	249,02	6,2 %
Aikuissoosiaalipalvelujen tuettu ja tilapäinen asuminen					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	6 208 708	5 506 307	6 379 630	5 662 524	2,8 %
- suorite: vuorokausi 2020 alk.	217 533,00	200 910	240 500	207 787	3,4 %
- yksikkökustannus e/vuorokausi	28,54	27,41	26,53	27,25	-0,6 %
Toimeentulotuki					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	5 618 297	5 225 725	5 969 868	4 912 450	-6,0 %
- suorite: kotitalous	7 285	5 647	7 500	5 292	-6,3 %
- yksikkökustannus e/kotitalous	771,21	925,40	795,98	928,28	0,3 %
Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	9 296 820	8 586 855	9 000 000	10 774 514	25,5 %
- suorite: yhdensuuntainen matka	246 697	218 142	243 000	246 125	12,8 %
- yksikkökustannus e/yhdensuuntainen matka	37,69	39,36	37,04	43,78	11,2 %
Vammaisten asumispalvelut					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	40 221 569	45 833 661	44 198 318	49 494 724	8,0 %
- suorite: käyttövuorokausi	245 483	260 527	252 500	270 418	3,8 %
- yksikkökustannus e/käyttövuorokausi	163,85	175,93	175,04	183,03	4,0 %
Vammaisten työ- ja päivätoiminta					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	11 491 751	14 130 615	14 140 232	14 712 105	4,1 %
- suorite: toimintapäivä	76 635	89 066	94 000	91 895	3,2 %
- yksikkökustannus e/toimintapäivä	149,95	158,65	150,43	160,10	0,9 %
Muut palvelutuotteet					
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	77 249 205	78 409 991	79 098 170	78 747 017	0,4 %

Muut mittarit 2020-2022					
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	2021-2022 muutos-%
- Terveydenhoidon asiakkaita *	71 950	70 473	82 000	61 184	-13,2 %
- Sosiaalihuoltolain mukaisia asiakkaita					
lapsiperheiden sosiaalipalveluissa	3 138	3 716	3 700	3 597	-3,2 %
- Avohuollon lastensuojeluasiakkaita 0-17 v.	2 152	2 049	2 206	1 993	-2,7 %
- Lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaita	954	981	1 400	927	-5,5 %
- Lapsiperheiden perhetyön asiakkaita (osto) **		191	320	434	
- Lapsiperheiden tukisuhdetoiminnan asiakkaita (osto) **		86	140	118	
- Lapsiperheiden ShL sosiaaliohjauksen asiakkaita (osto) **		47	180	109	
- Pakolais- ja maahanmuuttaja-palvelujen asiakkaita	2 488	2 346	2 600	2 117	-9,8 %
- Sosiaali- ja kriisipäivystyksen yhteydenottoja	14 463	14 335	15 200	15 000	4,6 %
- Vammaispalvelujen asiakkaita ***	4 539	4 633	4 839	5 424	17,1 %

* sis. päällekkäisyyttä

** uusi mittari 2021

*** tilastointi korjattu

Perhe- ja sosiaalipalveluiden henkilöstömäärä lisääntyi 100 henkilöllä vuodesta 2021 (53 henkilötyövuotta). Tuottavuustavoite, yksikkökustannus enintään talousarvion mukainen, saavutettiin 37 prosentissa patu-tuotteista (kustannuksista 46 prosenttia). Kustannusten näkökulmasta merkittävimmät onnistumiset liittyvät lasten sijaishuollon ostoihin sekä vammaisten ympärivuorokautisten palvelujen ostoihin. Em. tuotteiden kokonaiskustannukset muodostavat 32 prosenttia tulosyksikön tuotteistuksen kustannuksista. Palvelutuotteet, joissa ei ole saavutettu tavoitekustannusta, yleinen kustannusnousu vaikuttaa osaltaan yksikkökustannusten kehitykseen. Lisäksi palvelut, joissa on henkilöstön saatavuusongelmia, aiheuttavat epätasapainoa kustannusten ja suoritteiden välillä. Puuttavia henkilöstöresursseja on jouduttu paikkaamaan sijais-

/ylityöjärjestelyin tai työvoimanvuokrausta käyttäen. Perhe- ja sosiaalipalveluissa palvelurakenteen keventämistä on määrätietoisesti jatkettu ja edistetty raskaiden palvelujen kasvun hillitsemiseksi. Palvelujen painopisteen siirtäminen kevyempiin palveluihin edellyttää avun tarpeen varhaista tunnistamista, nopeaa tarpeeseen vastaamista sekä palvelujen vahvaa integraatiota eri toimijoiden välillä.

29 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN ESIKUNTA (tulot ja menot sitovia)

1000 EUR	Talousarvio 2022	Muutokset/ Korotukset	Muutettu TA 2022	Toteuma 31.12.2022	Poikkeama 2022
Toimintatulot	7 148	10 220	17 368	18 968	1 601
Valmistus omaan käyttöön	22	0	22	1	-21
Toimintamenot	-19 478	-7 574	-27 052	-29 160	-2 108
Toimintakate	-12 309	2 646	-9 663	-10 191	-528

Esikunnan tulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 11,8 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 1,6 milj. eurolla. Toimintamenot kasvoivat 6,9 milj. euroa, eli 31 prosenttia edellisvuoden tilinpäätöksestä päätyen 29,2 milj. euroon. Menot ylittivät alkuperäisen talousarvion 9,7 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 2,1 milj. eurolla.

Esikunnan toimintatulojen ja -menojen poikkeama liittyi lähinnä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun sekä valtionavustushankkeiden hallinnointiin.

Hyvinvointialueelle annetun virka-avun ja työpanoksen korvaamisesta kertyi tuloja 7,2 milj. euroa ja menoja 6,8 milj. euroa. Tulevaisuuden sote-keskus ja Tulevaisuuden kotona asuminen ikääntyneille -hankkeiden tulot alittuivat 2,8 milj. eurolla ja menot 2,3 milj. eurolla. Suomen kestävän kasvun ohjelman RRP-hankkeen menot alittuivat noin 1,1 milj. eurolla ja Ruotsinkielisten sote-palvelujen kehittäminen -hanke lähes 0,1 milj. eurolla. Hankkeiden aikataulut olivat tiukat suhteessa hankintojen valmisteluun ja toteuttamiseen, mistä syystä kaikkia hankintoja joihin avustus oli sidottu, ei ehditty toteuttamaan suunnitellusti.

Talousarviomuutokset

Kaupunginvaltuusto lisäsi 21.3.2022 Länsi-Uudenmaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmalle tuloarviota 6 000 000 euroa ja määrärahaa 6 000 000 euroa. Kaupunginvaltuusto lisäsi 13.6.2022 Tulevaisuuden kotona asuminen -kehityshankkeelle tuloarviota ja määrärahaa 570 000 euroa, Ruotsinkielisten palvelujen tuki -hankkeelle tuloarviota ja määrärahaa 150 000 euroa ja Suomen kestävän kasvun ohjelmalle tuloarviota ja määrärahaa 1 500 000 euroa. Kaupunginvaltuusto lisäsi 12.12.2022 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun tuloarviota 1 700 000 euroa ja 300 000 euroa välivuokrauksen vuokratuottoihin sekä vähensi esikunnan määrärahaa 700 000 euroa.

Perusturvajohtaja siirsi päätöksellään 4.11.2021 vakanssin henkilöstökuluineen 54 350 euroa vanhusten palveluista esikuntaan.